

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unirea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Văltori politice

Românul are drept de vot. Și cărmuitorii se îngrijesc ca să nu-l aibe de geaba. Il pun la treabă mereu. Cel puțin odată în an. O performanță de invidiat în domeniul vieții politice, din care temperamentul nostru oriental fine să facă un teren de sport național.

Că jocul de-a guvernele și de-a alegerile nu folosește țării, e la mintea oricui. În vremile noastre de frământare și sbucium, el este deadreptul primejdios. Seamănă leit cu jocul de-a șara. Asta n'ar trebui să se uite nici o clipă. — Dar vezi bine, noi, muritorii de rând, nu suntem nici vinovați nici răspunzători de această stare, sau mai curând nestatornici, a lucrurilor. Trebuie să ne resemnăm și să votăm. Și mai avem o datorie: să căutăm a reduce cât mai mult răul și veninul văltorilor electorale. Mai ales preoții, conducătorii frești ai satelor, au de îndeplinit în această privință o misiune pe cât de grea, pe atât de bineusândată.

Intrigrurarea politică, ce răscolește țara dela o margine la alta, este un prilej de educație cetățenească, creștină, care nu trebuie scăpat. Viața publică, cu toate rosturile și așezările ei, trebuie străbătută de spirit creștin. Hristos trebuie să fie regele ei. Poruncile eterne ale moralei creștine: călăuză nediscutată a unei țări creștine, cum e a noastră. În lumina ei trebuie să vedem și să judecăm diferitele probleme sociale ale vremii. Icoana statului și a cetățeanului creștin trebuie săpată adânc în mintea tuturor. — Credincioșii noștri au imperioasă nevoie de această școală socială a evangheliei. Mai ales în zilele noastre de zăpăceală generală și prefaceri permanente. Oamenii trebuie luminați, că ar fi la fel de rău și periculos a sta la o parte, retras, nepăsător la sbuciumul general, ori a te lăsa prins de mirajul unor iluzii amăgitoare și a unor speranțe cu neputință de realizat. Altfel riscăm să ajungem într-o bună zi soarta Spaniei care, țară de buni creștini, s'a trezit peste noapte cu firmă și conducere păgână. Fiindcă prea a ținut pe Hristos închis în biserică și nu l-a dus afară, în frământările vieții

O altă datorie: să turnăm puțin balsam creștin pe rănilor electorale. Este nespun de trist, că la noi campania electorală este un fel de război civil. Iadul, cu toate puvoaiele lui de ură, de vrăjmășie, de calomnie și injurături, intrigi și viclesuguri, se revarsă peste cătunele noastre uluite. — Dacă credincioșii noștri vor fi bine instruiți și îndrumați, se va potoli această furie infernală. Agenții electorali vor fi ținuți în frâu de cuminența și bunul simț-al alegătorilor cu dragoste de țară și de Dumnezeu. Această dragoste va trebui să fie supremul nostru criteriu de alegeri. Programe, partide, candidați vor trebui judecați în această lumină. Ceiace urăsc pe Domnul, aceia cari dușmănesc biserică noastră n'au ce căuta în mijlocul nostru.

He și aceste alegeri un pas de limpezire a conștiinței noastre creștine. Numai așa vor fi spre binele țării!

Grăunțul de muștar

Aniversara unei îndrăsneli — O revistă sumară — Nădejdi de viitor

(+). Negrăită-i puterea loznelci bune! Vremile trec, anii se precipită, mărunțișurile vieții de toate zillele se decolorează, se topesc, pier, se dau uitării. Rămâne însă scânteia de ideal curat aruncată în val-vârtejul timpului; lucește trecătorilor, aprinde noui luminațe, crește în putere, se încheagă în stâlp de foc ce călăuzește mulțimi fără de număr prin puștiuri învăluite în neguri și nopțe.

Treizeci de ani sunt de atunci. Sfielnic, dar având tăria convingerii că-i vrut de Domnul, un gând nou cănta drept de cetățenie în cetățula Sionului nostru: *misiunile populare*. Nu era el nou în sine. Dăse doar, — în Apusul înfăptuirilor mari și sfinte, — roade ce vădiseră, mai presus de orice îndolală, că are din belșug binecuvântarea cerului. Non era numai la noi. Și e știută neîncrederea cu care obișnuim să întâmpinăm tot ce nu are pecetea vechimii și a probel susținute.

Cu toate acestea fapta de îndrăsnelă sfântă s'a produs: în zilele de 4—6 Decembrie 1903 s'au ținut la Totelec (pe atunci aparținând Arhidiecezei) *cele dintăiu misiuni populare la noi Români*. Și cu ce râvnă și însuflețire! Cetești „Unirea” și „Răvașul” de pe atunci, cu povestirea celor petrecute în parohia păr. Emil D. Măcelariu de pe vremuri, și fiorii de cucernică înfiorare își cutremură ființa. Așa o atmosferă de elevată pietate se desprinde din toate întâmplările acelor zile de epocală începătură! Deoparte purtătorul cuvântului dumnezeesc și deschizătorul noului drum de apostolle: păr. Ștefan Roșianu, tânărul capelan dela Cluj, înflăcărat pentru cauza mântuirii sufletelor și neobosit întru osteneala misionară, (toate predicile, de câte 1 și jumătate — 2 ore, le ține Sf. Sa singur, și mai slujește zilnic și utrenia, liturghia, vecernia, paraclisul și canonul către Domnul Hristos); de altă parte revărsarea aceea, în rânduri disciplinate, a credincioșilor din loc și din satele împrejmuitoare: Aghireș, Nadiș, Stana, Petrindul Mic și Mare, Cuzeplac, Dânc, Tic și Arghiș, insetați de vestea cea bună și asaltând scaunele mărturisirii în cari li așteptau și ascultau șase preoți și cu păr. misionar șapte, — ce fericită pilduire pentru reeditările ulterioare ale acestei prime schițări!

Pentru că mișcarea inițială dela Totelec s'a continuat. Lumea a început să se intereseze de ea, în arhidieceză și în afară. N'a trecut mult și păr. Roșianu a ținut misiuni de parte-departe dela Clujul păstoririi sale: în Ticvanul Banatului. Și, pe rând, tot mai multe sate au avut parte de atari revărsări ale harului, și tot mai mulți au fost cei ce, de bună voie, s'au angajat la apostolie misionară. Grăunțul de muștar de-acuma treizeci de ani, astăzi, știm și vedem, e arbore mare, cu ra-

mificații puternice în toate eparhiile provinciile noastre mitropolitane. Sute multe de cuvântări sguduitoare, și mii și zeci de mil de împărțări și cu Sfintele Taine marchează, an de an, suflul acestui curent înviorător în biserică noastră. Mai mult: binele văzut la noi a dat impuls și fraților din cealaltă strană să facă așisderea. — Cu adevărat: mâna Domnului lucrează aicea.

Și va continua să lucreze. Prea sunt vii rodurile acestei mișcări și prea s'a prefăcut într'o necesitate organică, așa zicând, a conștiinței noastre obștești, ca să mai poată fi oprită, ori măcar neglijată și preterată. Păstorii sufletești cu drag de însănătoșarea și mântuirea tuturor oștelor din turmele lor cuvântătoare, odată ce știu că printre enoriașii lor sunt și de acela cari ani dearândul poartă povara păcatului greu numai fiindcă preotului propriu, dintr'un motiv sau altul, nu-s aplecați să-l mărturisească, iar altul nu le vine și ei la el nu se duc ori nu li-se îngăduie să se ducă (— factum, non fictum! —), zic, păstorii aceștia sufletești din mila Celui de sus sunt tot mai mulți, și toți aceștia nu vor pregeta să ceară sfinte misiuni pentru poporeni lor. Acestea s'au dovedit doar în toată vremea, — după cum observă Sf. Alfonso de Liguori, neasemănatul misionar al Italiei veacului său, — prilejuri excelente și unice, pentru mii și mil, de a se primeni temeinic și trainic, sufletește. Și ce alt mijloc mai potrivit ca ele este și pentru stărplrea de obiceiuri rele, patimi și păcate înstăpânite asupra unor ținuturi și generații întregi, și stimularea pornirilor bune cu caracter obștești? Experiență probată de veacuri, și nici când desmășită, arată că bun și cucernic a fost gândul ce a dat naștere și dă viață și avânt mișcării misiunilor interne. Dovadă ce se poate confirma oricând și cu activitatea misionară, și rezultatele acestei activități, în sânul bisericii noastre.

Și acum un unic popor, după un drum de treizeci de ani încheiași. Nu ca să rămănem locului, ci pentruca, parcurgând cu privirea calea străbătută, piedecile întâmpinate și biruințele câștigate, să mulțumim cerului, pentrucă ne a făcut nouă mărite cel Puternic, și să îmbrățișăm cu și mai mare căldură idea mare și sfântă ce a odrăslit realizării atât de mărețe. S'a făcut mult și până acum. E drept Pe viitor însă trebuie să se facă și mai mult. După metode mereu perfecționate și cu un arsenal fără încetare îmbogățit. Căci terenul de muncă se tot lărgește, se diferențiază, iar echipele de muncitori trebuie tot mereu sporite și pregătite în vederea nouilor necesități ce-și reclamă oamenii. Nădejdea noastră cea mai tare — de ce n'am spune-o? — sunt *tagmele călugărești* ce se înfiripă și se întăresc

sub ochii noștri. (Lăudat să fie Domnul). Și nu putem face lucru mai bun acum, la încrucțare de drumuri, decât să rugăm pe Tatăl îndurător să înmulțiască numărul acestor ajutători desinteresați ai păstorilor din cura animarum; pilde vii ale adevărilor vestite de pe amvon, și propovăduitori cu drag ascultați de mulțimile credincioase. În Apus și la noi, în trecut și prezent. Și de bună seamă că și în viitor; în toată vremea și în tot locul.

Moarte de savanți într'adevăr mari.

Lumea științifică în general, și cea franceză în special, au îndurat, acum câteva săptămâni, două pierderi mari. Gazetele și revistele au adus cuvenite elogiile celor doi bărbați de știință trecuți la cele veșnice: *Calmette* și *Dr. Roux*, cu amănunte din operele și viața lor. Prea puține au insistat însă asupra laturii religioase a vieții acestor două glorii ale științei. Și aproape nici una n'a relevat încheierea creștină a celor doi savanți de renume mondial.

Lucrul acesta îl face revista *La Vie Catholique* într'unul din numerele sale mai proaspete, prin peana d. Pierre de Crisenoy. Din aceste rânduri de pioasă informație aflăm că marele Calmette n'a vrut să lase din lume fără întărirea sfintei taine a maslului, căruia, firește, i-au premers mărturisirea și cuminecarea. Act, la care a fiint să fie de față și colaboratorii săi, dându-le, astfel, o ultimă și strălucită lecție.

Cealaltă celebritate științifică, Dr. Roux, simțind că i-se apropie sfârșitul, a cerut să vină un preot care să-l spovediască. După aceasta a primit numai decât vizita Eminenței Sale card. Verdier, care i-a mulțumit în numele lumii întregi și a mulțimilor de bolnavi ajutorați de dânsul. Într'aceea lacrimi grele acoperiau ochii muribundului cufundat cu privirea în lumea de taină ce întrezărea deja. Puțin după îndepărtarea cardinalului, ashetul laic, care era Dr. Roux, a spus, cu glas înfrânt, celor din jurul patului său de spital: „Asta-i vizita care mi-a făcut cea mai mare plăcere; acum pot să plec“.

Și a plecat, aievea, numai decât. Fără să aibă pe piept altă decorație, — așa dorise dânsul, — decât o cruciuliță simplă-simplă. Nu se despărțise de ea o viață întreagă, și cu atât mai vartos n'a vrut să treacă pragul veșniciei fără ea.

Fondul de pensie

Avantajele și dezavantajele fondului de asigurare și ajutor momentan — Adevărata soluție

Discuțiile stăruitoare de ani de zile din presă au adus la sesizarea P. V. Superiorității, și azi suntem în preajma înfipturii fondului mult, poate prea mult dorit și cerut. Asigurarea, resp. ajutorul momentan în caz de deces — făcut după normele dreptății — e bun, ba pentru mulți dintre noi, în situația actuală, chiar indispensabil.

Totuși, să nu i-se exagereze rostul și binefacerile. Va rămânea ce e și ce poate fi: acoperirea speșelor de înmormântare și existența familiei pe un timp relativ destul de scurt. Acesta este singurul beneficiu: îngroparea răposatului și existența erezilor un, an cel mult doi. E ceva, — dar nu destul. Ba, după cum ne vom convinge, e puțin chiar dacă suma „ajutorului“ ar fi binisor majorată, ceea ce — după părerea mea — nu e oportun ba, dimpotrivă, mai prudent ar fi să se micșoreze suma ajutorului momentan, scăzând proporționat și cotizațiile lunare. Și asta din simplul motiv, că aceste cotizații ne vor împiedeca să jertfim pentru alt fond, singur absolut necesar, — cel al pensiei.

Interesul principal al bisericii e să aibă preoți în plinătatea forțelor, oameni însufleșiți și pururi activi. Ori, acest deziderat nu-l va avea decât în clipa când va avea puțința să pensioneze pe cei cari după 40—45 ani de serviciu sunt mai bucuroși de odihnă după o viață întreagă de muncă și decepții. E fapt că cei îmbătrâniți în lupta noastră grea, 90% sunt buni bucuroși să se retragă. E și o naivi-

tate să ceri dela cei, cu 35—50 ani de pastorație proșpețime și spontaneitate ideală, respectând, se 'ntelege, excepțiile.

Intenția P. V. Superiorității a fost și este să se rezolve norocos tocmai această chestiune fără de care nu putem rămâne. Pentru aceasta s'au dat recent o serie de cerculări: X—1932, III și IX—1933. Și desigur va rămânea cea mai importantă și urgentă problemă.

Când toți funcționarii țării românești au pensii frumoase, pentru zilele bătrâneții, când învățătorii după 35 ani de serviciu au peste 6000 Lei, acum în lipsa și sărăcia, de azi, — natural că dorința noastră nu poate fi decât cel puțin pensia de 100% din ultimul salariu, după 25—40 ani de slujbă.

Pentru a ajunge însă la aceasta, — după ultimul Cerc. (IX—1933), — va trebui să plătim 14% după întregul salariu. Ori, asta înseamnă, că din ridicolul meu salariu de 2800 Lei se vor reținea următoarele sume: 364 Lei la pensie; 8% impozit, venitul intern dela parohie, adiționale, etc. = circa 140 Lei; apoi 120 Lei asigurarea, în total: 624 Lei. La bătrâni și mai și. Iată de ce spune Cercularul, că „urcarea considerabilă a cotizațiilor actuale“ — (20% după salariul de bază și gradații), în vederea augmentării fondului de pensii, — „numai foarte cu greu va putea fi suportată, socotind taxele reclamate de fondul de asigurare și ajutor momentan, a cărui înfiptare e unison reclamă de Ven. Cler“...

Dacă însă, în loc de asigurare, cu puțină paciință am fi aranjat pensiile, am fi avut: circa 190 Lei cotizația mijlocie lunară dela asigurare, plus cei 200 ce-i plătim azi la pensie — total: 390—400 Lei, — sumă aproape suficientă pentru aranjarea definitivă și ideală a pensiei. După acela apoi să fi făcut asigurare, — cui i-ar mai fi trebuit.

E deci evident, că aceste cotizații pentru asigurare cu cât sunt mai mari — concurează interesele fondului de pensie (interesele bisericii).

Ori, nu-mi pot închipui să existe un sin-

Foia „Unirii“

Reflexii la o recenzie

de pr. V. Cerghizan

În nr. 46 al „Unirii“ pâr. canonic dela Oradea, I. Georgescu, îmi face onoarea deosebită să se ocupe de manualul meu pentru cl. I. a școlilor secundare. Pentru un autor de carte didactică nimic mai plăcut și util decât observațiile obiective ale actualilor și foștilor specialiști, cărora aparține și pâr. Ion Georgescu. Dureri însă, că recenzentul meu s'a lăsat surprins, din bun senin, de 2 fapte foarte comune. Surprinderea i-a eclipsat judecata calmă. Unde lipsește judecata pier și obiectivitatea.

Pâr. canonic, bărbat în vigoare, se surprinde: 1. De lipsa numărului aprobator al superiorilor, respectiv de neșemnarea vreunui cenzor; 2. De insuficiența cărții recunoscută de autor. Nici un motiv de surprindere! Doar: 1. Nrul aprobării este absent din toate manualele noastre, exceptând cărțile pâr. recenzent. Semnătura cenzorilor o poartă numai cele tipărite în Blaj. Ba chiar și în Blaj a ieșit, în anul crt. un manual neiscălit de cenzor, și nici nu menționează aprobarea mai înaltă. Totuși nu la aflat nime să presupună că ar fi neaprobate; 2. Toți autorii didactici, neatacați de orgoliu bolnăvicios, mărturisesc, fie și numai din modestie prefăcută, insuficiența lucrării lor. Este minimal numărul

autorilor, cari își îmbracă manualele în elogiile cerute de ei înșiși, și date din complezență.

Pâr. Ion Georgescu semnălează „anarhia ortografiei“ și o ilustrează cu prescurtarea: „sf.“ și „st.“ Pentru cetitorul de bună credință aceasta se chiamă și este greșală de tipar. Ceea ce se și accentuează în prefața cărții. Cuvântul „viță“ se utilizează și în școală și în ritualul bisericesc ca sinonim al „neamului“, „semnției“. Terminologia ritualului nu cunoaște „triburile“. Nici traducătorii B. bliei. În traducerea psalmilor avem: „casa lui Aron, binecuvântați pe Domnul; casa lui Levi binecuvântați...“ Iar în traducerea Evangheliilor cei 12 apostoli „vor judeca cele 12 neamuri alui Israel“. Năcării „triburi“.

Pâr. canonic face pe scandalizat în fața notițelor explicative aduse lecției despre crearea lumii. În starea psihică a scandalizatului, apucă iataganul și dălovituri strașnice. Atitudine absolut nejustificată. Pentru că: 1. Planul de lecții al comisiei catehetice prescrie „crearea lumii cu explicarea ei pe înțelesul elevilor“. Pâr. Ion Georgescu deși a lucrat câteva manuale și s'a acomodat — contrar vederilor personale, cum însuși spune în prefața unuia, planului de lecții, se face că uită în „notele sale marginale“ postulatele superioare ale comisiei catehetice. Va să zică aveam datorja să explic crearea lumii pe înțelesul elevilor. Place sau nu părintelui canonic, nu alterează.

2. După limpezirea genezei notițelor explicative se impune întrebarea: am explicat bine sau rău crearea lumii? Pâr. canonic îmi dă notă rea după ce comisia catehetică a clasificat

altfel manuscrisul meu. Care va fi greșit? De sigur acela care răstălmăcește. Or recensentul meu face o răstălmăcire detestabilă prezentând absolut fals comparația, înțelegând de elevi, întrebuițată pentru explicarea prescripției de comisia catehetică. Nedrept este pâr. canonic și când intervertește notițele 2. și 3. dela lecția 2. Citească încă odată și se va convinge, că formarea boltei cerești se explică altfel, decum înșinuă Sf. Sa.

În sfârșit: concluziile pâr. Ion Georgescu! Reclamă 3 lucruri: a) *prohibirea manualului meu*. Fie. Dar de ce nu s'a adresat forului în drept: Inaltului Cor Episcopesc? b) *Inlocuirea cu manualul anterior*. Iată un lucru pe care nu-l înțelegem.

Firese ar fi fost după cele de mai sus să ceară: publicarea unui concurs nou, sau: aprobarea altui manuscris dintre cele întrate la concurs. De ce tocmai manualul anterior, de a cărui inaplicabilitate se jeluiau zeci de profesori, mii de elevi și sute de părinți?! De ce? De ce? — c) *să rămânem la sublima istorisire a lui Moisi care nu derutează mințile*. Bine ar fi, dar nu se mai poate. Vremurile au depășit geneza mozaică. Știe pâr. Ion Georgescu, că și elevii dela sate spun: facerea lui Adam din pământ și a Evei din coasta lui Adam sunt legende? Știe pâr. Ion Georgescu, că o copilă i-a întrebat pe catehetul care folosia manualul dorit de Dsa: cum umbla șarpele înainte de păcatul lui Adam? Perfect autentic. Vrea pâr. Ion Georgescu să lăsăm elevilor impresia, că și școala secundară li tratează ca și cea primară? Vrea să-i deruteze, pe cei ce învață numai

gur preot care să prefere pensiei cinștite un „ajutor momentan“, fie acela chiar de 50.000 Lei.

Fapt e că „ajutorul momentan“ cu cei 40.000 Lei, va servi unei îngropăciuni frumoase cu pompă și fast și vor rămâne și ceva bani de buzunar spre mângâierea îndureratei familii, dar, afară de acest... fericit moment (din punct de vedere bănesc!) al decedării capului de familie, tronează în casa preotului pensionat vechia amică: lipsa, iar după trecerea splendei înmormântării și spesarea și a ultimei miște din ajutor, se ivește perspectiva neagră a complectei mizerii.

Totuși, să se facă, e bună, — dar să nu uităm că aranjarea pensiei e singura soluție, adevărată cu întreit beneficiu: salvează familiile de mizerie pentru totdeauna, dă celor obosiți puțința să se retragă și — bisericii prosperare și un non curent de viață.

Pr. Ioan Borza

De dragul sufletelor. Nu poți face mai mare bine de aproapele tău, decât întărindu-l în credință și scăpându-l de povara păcatelor. Binele acesta îl fac cu prisosință *Misiunile populare* aranjate la vreme potrivită și conduse de slujitori de-ai Domnului cu dorul de a lucra mântuirea oștelor cuvântătoare.

De norocul acesta mare au avut parte, între atâtea altele menționate, deja, și parohia *Decea* a pâr. M. Ștefu. Part tor al cuvântului de sfântă mângâiere, primenire și întărire duhovnicească a fost pâr. *Dr. Ioan Coltor*, canonic mitropolitan. Vorba caldă și fermecătoare a Sfinției Sale a prilejit momente neuitate bunilor noștri credincioși de acolo. Așa că afară de trei inși, — zis și scris: trei inși, — n'a rămas unul singur care să fie putut și să nu se fi împărtășit cu sfințele taine.

La *Căcuciu* s'a ostenit în acelaș scop pâr. *Dr. Nicolae Lupu*, profesor de teologie. Rezultatele strălucite și aici: 278 mărturisiri și cuminecări, spre mângâierea pâr. misionar și a pâr. Ilie Mirion, preotul local. — Nu mai

2—3 clase secundare, lumea cu ale ei zeflemele la adresa celorce iau ad literam geneza mozalcă?

Comisia catehetică dorește altceva. Probabil are și asentimentul înaltului Cor Episcopesc. Să respectăm dorința aceea. Să nu ne tulburăm cu răstălmăcirii și zeflemele. Să muncim pentru înaintarea învățământului religios.

Asupra unui manual de școală

Din cele publicate de pâr. Ion Georgescu asupra manualului de Istorie biblică V. T. a d-lui V. Cerghizan, aflu că a apărut acest manual. Controlându-l cu hârțile mele constat că este identic cu cel dat în manuscris (impur) la Comisia Catehetică cu motto „Să fie lumină“, și că el a fost tipărit fără ca autorul să țină seamă de observările făcute de cenzori. Incât mă privește, i-am făcut o recenziune minuțioasă, observând tot ce am crezut de observat, asupra conținutului, stilului, ortografiei. Nu mă îndoiesc, că observările i-s-au comunicat, cum i-se vor fi comunicat și ale celorlalți recenzenți. Este dureros că s'a tipărit fără să țină seama de ele, și afară de Blaj, fără controlul Com. Cat. în editura autorului, deși principiul era ca să se tipărească în editura Comisiei.

Afară de greșelele semnalate de dl. Georgescu, au mai rămas o mulțime unele oribile de tot, cum e aceea că primul născut avea dreptul să-și omoare pe frați și chiar pe mamă-sa. — Regretabil!

Dr. N. Brinzeu

puțin reușite au fost și sfințele misiuni populare din *Moldovenești*, ținute de pâr. *Teodor Radu* din Vințul de Jos, cu ajutorul pâr. *Ioan Cârnațiu*, protopopul din Turda. Mișcătoarele cuvântări ale vestitorilor credinței le-au ascultat cu încordată luare aminte nu numai credincioși de-ai noștri, ci și eterodocși, și străinii de neamul nostru. Pușini dintre parohienii pâr. *Nicolae Galș* de vor fi rămas nemărturisii și necuminecați. — De prisos s'o mai spunem, că la asultarea mărturisirilor au dat ajutor, în toate trei locurile, și Frații preoți din jur.

Răspunsuri la chemările diasporei.

Situația grea și primejdună a trașior din risipire continuă să preocupe pe cei buni ai noștri. La apelul lansat de pâr. Mitropolit în numele lor și pentru ei, constatăm cu bucurie, se răspunde cu generozitate.

Răbojul binefacerilor de astădată se îmbogățește cu nume noul, pe cari le notificăm cu plăcere. Așa: pâr. *Gavril Pop*, protopop în Luna, se însirule în rândul prim, cu danla de 25.000 Lei a Sfinției Sale. Il urmează membrul *Corpului Didactic* dela Liceul de băeți din loc, cu 12.400 Lei, poziții egale ocupând *Administrația Centrală Capitulară și Reuniunea de asigurare bisericească*, ambele din Blaj, cu câte 10.000 Lei. La aceeaș operă de cea mai pură caritate se înscrie și *Tipografia și Librăria Seminarială* cu 5000 de Lei. Tovărășe de jertfelnicie s'au arătat și *parohiile* fruntașe: *Alba-Iulia—Lipoveni* cu 2050 Lei; *Brașov* cu 1200 Lei; *Luduș*, cu 2550 Lei; *Sibiu I* cu 1030 Lei; *Sibiu II* cu 2285 Lei; *Reghin* cu 1000 Lei; *Sântimbru*, cu 1120 Lei; *Șard* cu 1000 Lei și *Turda veche* cu 1000 Lei.

Aparițiile deosebit de simpatice în această galerie selectă este d. avocat *Dr. Valeriu Hetcu*, din Vinga Timișului, cu danla Domniei Sale de 1000 Lei. — Fie, ca acest gest profund creștinesc al unui mirean intelectual de bine să fie înțeles și urmat cu aceeaș noblețe de cât mai mulți!

Glorificare mult grăitoare. Fără să caute la limbă și rasă, parte de pământ și vreme în care au trăit, odată ce nu-l vorbă de contrafasoane, ci de sfinți adevărați, Biserica Romei îi recunoaște și-l cinstește. Praznicul cucernic de Sâmbăta trecută dela Biserica S. Agata dei Goti din Roma face dovada, nu se poate mai limpede, a înțelegerii și conștiinței acestela superioare.

Se odihnesc adecă în presbiteriul altarului principal al acelei biserici rămășițele pământești ale SS. Mucenici *greci*: *Ipolt*, *Adria*, *Marla* și *Neonas*, în sfântă vecinătate cu reliquile sf. *Paulina*. Cardinalul titular al bisericii S. Agata, *Emin. Sa Bisleti*, a rânduit ca pe ziua pomenită să se facă slujbă mare în cinstea sfinților mucenici *Greci*, și să fie expuse spre venerație publică moaște sfinte aparținătoare lor.

Ceeace s'a executat întocmai, în chip emoționant. Liturghia solemnă a săvârșit-o însuși Cardinalul titular, în asistență de înalți demnitari bisericești. Seara altă slujbă impresionantă, cu panegiric ocazion I, în prezența unui public imens. Printre participanți erau și alumnii Colegiului *Grec* (unde avem și noi un număr frumos de leviți), *Armean* și *Irlandez*, mulțime de prelați latini și orientali. — Asculte Domnul rugăciunile fierbinți, făcute lângă osemintele acelor sfinți ce au trăit și pățimit într-o vreme când ruptura dintre Apus și Răsărit încă nu se produsese!

Cetiți și răspândiți „UNIREA“

Știri mărunte

Personale. Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc a făcut mai nou următoarele numiri: Pâr. *Ioan Bacilă* din Șeica Mică, paroh la *Lodroman*; pâr. *Vasile Damian* din *Baița*, paroh la *Frunzeți*; rev. *Ioan Stoica*, absolvent de teologie, econom la *Internatul Școlii Normale de băeți*; rev. *Ioan Săsrman*, abs. de teologie, econom la *Internatul Vancean de băeți*, iar d. *Alexandru Gabriș*, secretar la Școala Normală de băeți.

Trei mucenici vor fi canonizați. Dumineca trecută s'a cetit între solemnitățile obișnuite, în sala consistorială a Vaticanului, fiind prezent și Sf. Părinte, decretul zis „del Tito“ pentru canonizarea robilor lui Dumnezeu *Rocco Gonzalez* de Santa Cruz, *Alfonso Rodriguez* și *Giovanni del Castillo*, jezuiți, martirizați în veacul XVII în America de Sud. — Tot atunci și în aceleași cadre sărbătorești a fost promulgat și decretul de canonizare al ser. *Don Bosco*. Zelele canonizărilor se vor ști și ele în curând.

Străduințe binecuvântate. Actualul Sfânt Părinte dela Roma are un gând care le covârșește pe toate: s'aducă pe cât mai mulți în sânul bisericii lui Hristos. Pe cât mai mulți atât dintre creștinii rătăciți dela unitatea bisericii, cât și dintre păgânii ce petrec departe de adevăr, întru întunec și umbra morții. Și ceriul a binecuvântat îmbelșugat acest gând, pentru care atât de mult s'a rugat, a jertfit și a muncit Papa *Pius XI*. Reveniri la matcă, — unele foarte răsunătoare, — știm cât sunt de dese. Iar încreștinarea păgânilor arată rezultate deadreptul uimitoare. Arhiepiscopul-cardinal al Vienei, *Dr. Innitzer*, a arătat într-o conferință ținută în cadrele unei ședințe a Academiei misionare că dela urcarea actualului Papă în scaunul Sf. Petru, au trecut la catolicism nu mai puțin de șase milioane de păgâni, ridicându-se în acelaș timp patru sute de seminarii teologice.

Primcurator sărbătorii. E d. *Alexandru Papp*, farmacist și primcurator al bisericii noastre din *Vulcan*. De un sfert de veac e în slujba bisericii. Și în toată vremea și-a făcut slujba cu cinste și cu abnegație. În 24 Noembrie c., din prilejul împlinirii alor 70 ani de viață și 25 de primcuratorat, s'a dat un banchet sărbătoreț în cinstea sa, cu mai bine de 120 participanți, preoți, medici, avocați, ingineri și alți intelectuali, între cari și prefectul jud. *Hunedoara*, d. *Dr. Romul Mioc*. — Cinstea impune respect.

Locale. Dumineca viitoare, a Sfinților *Strămoși*, sa predica în catedrală pâr. *Nicolae Comșa*, profesor la liceul de băeți.

— Reținem din evenimentele săptămânii: Duminecă, după sf. liturghie, d. prof. *Dionisie Popa*, a conferențiat în sala de gimnastică a liceului de băeți; după vecernie pâr. *Dr. Ioan Suciu* a ținut o conferință religioasă în catedrală, iar seara publicul a putut gusta concertul dat de d. *Ion Blajin* — Miercuri, de sf. *Nicolae*, după vecernie pâr. *Iuliu Maior* a ținut în catedrală o conferință religioasă, iar Vineri seara, la biserica Părinților *asumpționiști*, a fost sărbătorită canonizarea *Bernadetei Soubirous*, chiar în acea zi ridicată la cinstea altarelor.

Bucuriile celor dela Ocnîța. La stăruințele pâr. *Aron Ignat*, preotul local, credincioșii noștri din *Ocnîța* (distr. *Teaca*) au pus ban lângă ban până au avut destul ca să ridice un frumos monument de beton, purtând numele localnicilor căzuți în războiu, și o cruce de fontă, comemorând Anul Sfânt. La sfinșirea din 3 Decembrie c. a luat parte și pâr. protopop *Dionisie P. Decei*, cu pâr. *Ioan Morariu* din *Pîntic*. Pregătiți din vreme, la sf. liturghie s'au

cuminecat 196 de inși. La actul sfințirii monumentului au cântat copiii de școală sub conducerea d. învă. Dumitru Conțiu. Cu acest prilej s'a aranjat și o mică serbare națională, cu cântece și declamări. — După masă s'a constituit *Agru*, sub presidium d. Dr. Alex. Dorgo din Teaca. Se alege ca președinte d. Eugen Morar, învă. dir. iar ca vicepreș. d. Aurel Dorgo; cassier d. Alex. Dorgo; secretar d. Alex. Ardelean stud. în drept; și încă cinci membri în comitet. Numărul celorlalți membri ai Agrului din Ocnița e de 60 de inși.

Preoților austrieci li-s'a interzis politica. După știri sosite din Viena episcopatul catolic austriac a hotărât unanim, în ultima sa conferință, ca preoțimea interimară, să se abțină de la orice politică militantă. În urma acestei hotărâri toți cei vizati caută să-și depună mandatele, cel mai târziu până în 15 Decembrie c. La fel vor face și celelalte persoane bisericesti cu însărcinări de natură politică, dela Sfatul Național și până la consiliul comunal. Asta pentruca să nu mai fie atinsă și din partea clerului sensibilitatea obștească și așa extrem de încordată. — După informațiile lui „Reichspost“ aceleași dispoziții se vor lua de cei în drept și față de militari.

Infrângerea definitivă a partidelor de stânga din Spania. Marți dimineața, în 5 Dec. c., s'au publicat oficios rezultatele alegerilor pentru Cortezuri. Sunt următoarele: Dreapta obține 207 mandate; centrul 167; stânga 99, dintre cari 58 revin socialiștilor. Comuniștii declarați ca atari, pe lângă propadanda făcută, n'au răpit decât un mandat. — S'a dovedit încă odată de ce-i în stare catolicismul îndată ce se organizează!

Placatele în slujba pastoralei. Ideea aceasta a avut-o pictorul academic A. Wünsche din Salzburg. Și a realizat-o în felul acela, că prinzând momentul specific al fiecărei Dumineci și sărbători, i-a dat expresie simbolică-artistică în gravuri de lemn, pe care le-ă afișat la ușile bisericilor. Impresia a fost dintre cele mai puternice. Iar pilda și-a găsit imitatori numai-decât. Bine inspiratul artist (Getreidegasse 15) a căpătat numeroase comenzi din Germania, Polonia și Anglia.

Nouă formă de jurământ în Germania. Monitorul Oficial al Reichului publică o lege care va intra în vigoare cu 1 Ianuarie viitor și care privește felul jurămintelor în procesele penale. După noua formulă judecătorul va zice: »Vei jura pe atotputernicul și atotșuitorul Dumnezeu că ai spus, cu știința și în cunoștință de cauză, purul adevăr, fără a fi retăcut ceva«. La ce martorul va răspunde: »Jur; așa să-mi ajute Dumnezeu«. — Ceeace înseamnă că la tribunalul german de aici încolo nu se va mai admite jurământul civil, adecă fără invocarea lui Dumnezeu.

Târgurile de mostre dela Viena în anul 1934. Termenul târgului de mostre dela Viena din primăvara 1934, care, ca întotdeauna, se ține îndată după cel dela Leipzig, a fost fixat pentru timpul dela 11 până la 18 Martie. Târgul de mostre din toamnă se va ține între 2 și 9 Septembrie. Săptămânile festive dela Viena vor dura dela 27 Mai până la 17 Iunie.

† **Simeon Moldovan**, protopopul Sânmărtinului după lungi și grele suferințe, a încetat din viață în ziua de 4 Decembrie 1933 în al 59-lea an al vieții și 34-lea al căsătoriei și preoției. La prohodul ce a avut loc în 6 Dec. c., a slujit și a predicat păr. Dr. Victor Macavelu canonic și trimis al I. P. Sf. Sale Mitropolitului Vasile. — Fie-i partea cu dreptii!

Cărți & Reviste

ALFONS RODRIGUEZ S. I.-Dr. A. Tăutu: Calea desăvârșirii creștinești. Vol. II. Oradea, 1933. Pagini: 400. Prețul: 80 Lei.

La puțină vreme după volumul întâiu al celebrei opere a jezuitului spaniol A. Rodriguez, apare, în trad. Păr. Tăutu, și volumul al doilea. Aceeași neprețuită comoară ashetică și acest volum, ca celalalt, prezintă deja cetitorilor noștri. Tratează, en maître, despre prezența lui Dumnezeu, cercetarea conștiinței, supunerea față de voința lui Dumnezeu, mortificare, modestie și tăcere. Sufletele dornice de desăvârșire găsesc aici îndrumare sigură, pe drumuri de mulți explorate și bătătorite. Vestitorii cuvântului dumnezeesc află și ei material select și variat care, prelucrat cu pricepere, îi va scapa de primejdia platitudinii și a banalității în tratarea temelor de natura celor din această lucrare.

DÉMÈTRE POP: La défense du Pape Formose. Paris 1933. Pagini: 149. Prețul ?

Teză de doctorat, susținută la facultatea de teologie catolică a universității din Strasbourg. Autorul — preot al eparhiei de nord, — dovedește calități alese de cercetător al trecutului bisericesc. Papa Formosus e dintre cei mai dușmăniți Papi, cu o seamă de invective legate de numele său. Intre altele n'au lipsit glasuri cari să susțină că a fost ales ilegal și că hirotoniile săvârșite de dânsul au fost invalide. — Fără paradă de fraze și bazat pe date și documente trecute prin nemiloasa sită a criticii celei mai serioase, păr. Pop ia apărarea marelui Pontif nedreptățit. Angajament, de care se achită cu demnitate. — De-ar da Dumnezeu ca această dovadă a pregătirii sale științifice să nu fie ultima, ci prima într'o serie cât mai bogată!

CALENDARUL DELA BLAJ, pe anul 1934. Pagini 103. Prețul: 14 Lei.

Prietinul așteptat și văzut cu drag în atâtea mii de familii creștine și române a plecat deja — acum a unsprezecea oră — pe drumul-cunoscut, ducând în vătașură bună și rânduri de sănătoasă veselie, în lungul și latul țării. În afară de partea strict calendaristică, datorită d. Gavril Todica, și de minuțiosul îndreptar bisericesc al păr. Gr. Tecșa, calendarul scos de »Unirea Poporului« aduce un admirabil prinos de închinare memoriei lui Ioan Micu Moldovan, dela nașterea cărui s'au împlinit 100 de ani în 13 Iunie c.; articole de păr. Iuliu (Maior), Ioan Pop-Câmpeanu, Petrea Dascălul, A. Sandu, A. Melin și D. Neda; o schiță umoristică de N. Lupu, poezii de Iuliu Domșa, glume, sfaturi gospodărești, un catalog al târgurilor din Transilvania, icoane numeroase și reușite, — cu un cuvânt: o mică bibliotecă folositoare și creștinește distractivă totodată. Preoțimea' indeosebi, îndeplinește o datorie de conștiință, răspândindu-o.

ACAFISTUL PREASFINTEI INIMI. Traducere de P. Dr. George Fireza S. I. Oradea 1933. Prețul: 5 Lei.

Tipăritură simpatică după formă, și aducătoare de mari daruri sufletești, după cuprins. Răspunde deodată la două desiderate: ajută la răspândirea și adâncirea cultului Sf. Inimi, și se ține în forme strict răsăritene. Îndoit titlu, deci, să ne bucurăm de scoaterea ei. Și nu ne îndoim că va pătrunde și va afla primire călduroasă la toți câți au fost familiarizați cu acest cult, și la alții cari deaci n'colo vor începe să-l înțeleagă și îndrăgească.

P. RAOUL PLUS S. I: Infruntă vieața! Traducere. Blaj. 1933. Pagini 88. Prețul 12 Lei.

Scurt, frumos și cu miez: acestea sunt caracteristicile scrisului păr. jezuit francez R. Plus. Biblioteca »Inimiea Nouă«, ce se inaugurează cu acest prim număr, anevoie putea să înceapă mai norocos de cum a început. Gândurile despre demnitatea de creștin, țăria sufletească și virtuțile ce și-le poate însuși un tânăr, sunt reliefate pregnant, convingător și extrem de captivant în această mică perlă a literaturii religioase franceze. Cu neputință să nu lase dăre de lumină în sufletul cetitorului. Din prefața păr. Liviu Chinezu reiese că urmează încă o serie de considerații similare de același valoros autor. — Să le avem cât mai curând și pe acelea, că mare gol umplu și de mult folos vor fi!

MIRCEA ELIADE: Într'o mănăstire din Himalaia. București (ed. »Cartea Românească«) 1933. Pagini: 32. Prețul 8 Lei.

Nu-i vorba de vre-o mănăstire creștină, ci de una budhistă, din India atător minunății. Rândurile numărâte și măsurate ale scriitorului M. E. lasă să se întrevadă totuși destule crâmpene mișcătoare din viața eremiților din Hardwar, Rishikesh și Swarga-Ashram. Se cetesc ușor și cu interes crescând. Mai ales că-i vorba de ceva îndepărtat și exotic, prins cu precizie și artă.

IRÈNIKON. Tom. X. Nr. 4. (Sept.—Oct. 1933). Am. y sur-Meuse. Abonament anual: 11 b. gas.

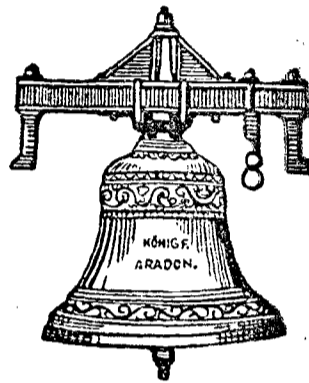
Revistă dedicată chestiilor bisericesti răsăritene, sub conducerea Părinților Benedictini din mănăstirea Amay-sur-Meuse din Belgia. Apare tot la două luni, cu material select și variat. Numărul acesta, pe lângă o foarte bogată revistă a revistelor, notițe bibliografice, traducere a Dupăcinarului celui mare, are și două studii vaste ce vor avea continuare: Ortodoxia apropos de ecumenicitate de D. C. Lialine, și Cantul bisericesc bizantin din zilele noastre, de D. M. Szwarcz. Intre pildele de cântare bisericescă bizantină figurează, pe note, și Lăudați pe Domnul, din Privighierul lui Anton Pann, dimpreună cu Laudă ierusalime pe Domnul, din același Privegher, (text românesc firește), cu observări de specialist rafinat.

FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10-21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licenție

Rehizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

18

In atenția parohilor și curatoratelor bisericesti!

COMANDAȚI

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

CLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

TOT AICI: Policandre, Sfeșnice, cruci, Ornate și Recvizite bisericesti, Prapori, Cărți și imprimate preoțești și de rugăciuni. »CĂRAREA FERICIRII« aprobată de P. S. S. E. piscopul Hosu, legată în celuloid 450; în piele 3—400; în pânză 150; în carton tare 100; broșat 75 Lei, conține toate rugăciunile, paraclisul și slujba. CĂRTICICA LUI SFT. ANTONIE DE PADUA în legătură carton tare 25, broșat 20 Lei. Diferite predici, VERSURI LA MORȚI (cântări funerale pentru femei, băieți și copii) Lei 32. — Teatre populare și școlare, monoloage dialogate. — Medalii de aluminiu pt. Reuniuni, cu inscripție după dorință, etc.

Se execută Ieonostase după cerință, cu Prețuri convenabile.

Cereți Oferte. Cereți prețurant detaliat